

VERSLAG WERKPLAATS 7

Van elke werkplaats wordt een sfeerverslag gemaakt: een combinatie van een beschrijving en foto's, de presentaties die gebruikt zijn en belangrijkste resultaten. Het sfeerverslag is ter informatie. De resultaten van de werkplaats worden door het projectteam verwerkt en gebruikt in de daaropvolgende werkplaats(en). Als u iets opgevallen is in dit verslag, of u wilt er op reageren, neem dan contact op met Tim Smit (tsmit@aaenmaas.nl, 06-57931631).

Overzicht van de middag

Op vrijdag 12 oktober 2018 stond Werkplaats 7 in het teken van het informeren waar we nu staan als project met de ontwikkeling van de kansrijke alternatieven en de doorkijk naar de komende periode. Het doel van de middag was om de deelnemers inzicht te geven in de motieven en keuzes achter de inhoud van de Kansrijke Alternatieven. De volgende fase van het project krijgt een meer technische en besluitvormende invulling, de samenwerking met de werkplaatsen blijft daarin belangrijk maar verandert wel wat betreft intensiteit.

De middag begon met een presentatie door werkplaatsleider Berto Meeuwissen. Hij gaf in een korte terugblik weer wat we tot nu toe gedaan hebben. We zijn gestart met de bouwstenen voor de dijk, de rivier en het gebied. Daarna hebben we samen de zes mogelijke alternatieven vorm gegeven en de aanzetten gegeven voor de twee kansrijke alternatieven. De definitieve uitwerking is in de loop van de zomer gedaan in overleg met de partners in het project. De kansrijke alternatieven zijn in concept door de stuurgroep vastgesteld en doorlopen nu een bestuurlijke consultatie bij alle projectpartners. Eind november worden ze dan naar verwachting vastgesteld door de stuurgroep.

Daarnaast stelde hij de vragen waar het deze werkplaats om draaide: kennen we de inzichten? Begrijpen we de afwegingen? En kunnen we ons verplaatsen in de keuzes?

Vervolgens presenteerde Jan Bouwman de Kansrijke Alternatieven, genaamd X en Z. Op basis van de vragen van de aanwezigen ontstond een levendig gesprek. Wat zit wel en niet in elk van beide alternatieven en wat zijn de onderlinge verschillen? Welke maatregelen die wel in de zes mogelijke alternatieven zaten zijn nu afgevallen?

Daarbij kwam ook (weer) de rol en invloed van de werkplaats naar voren: de werkplaats is een belangrijke adviseur van het projectteam. Als projectteam laten we zien aan de bestuurders wat er uit de werkplaatsen komt, vervolgens beslissen de bestuurders hoe daarmee omgegaan moet worden in de totale afweging die zij te maken hebben.

Verder hebben we de rol van de alternatieven in de totale studie expliciet gemaakt: kansrijk beschouwen we als 'van belang en zinvol om verder uit te werken en nader te onderzoeken'. Wat als niet kansrijk wordt gezien, is in deze fase afgevallen. De criteria die bij deze afweging zijn toegepast zijn al in eerdere werkplaatsen benoemd en kwamen nogmaals aan bod: bijdrage aan de gebiedsdoelen, haalbaarheid en geen onoverkomelijke milieu effecten.

De Kansrijke Alternatieven

In beide alternatieven voldoet de dijk aan de eisen voor de waterveiligheid. De wijze waarop we een veilige dijk kunnen realiseren verschilt echter per alternatief, evenals de maatregelen die we in de uiterwaarden en aan de Maas zelf kunnen nemen ten behoeve van rivierverruiming en gebiedsontwikkeling. Enkele verschillen werden tijdens de werkplaats besproken:

Dijk

- In Kansrijk Alternatief X versterken we bij Ravenstein de dijk met grond. In Kansrijk Alternatief Z maken we bij Ravenstein een constructie, bijvoorbeeld een keerwand.
- In Kansrijk Alternatief X maken we bij de meanders een brede dijk, die we laten begroeien (een 'natuurdijk'). In Kansrijk Alternatief Z maken we bij de meanders een gewone dijk (een 'gronddijk').
- In Kansrijk Alternatief X hebben we circa 3,7 miljoen m³ nodig voor het versterken van de dijk. In Kansrijk Alternatief Z is dat 2 miljoen m³.

Uiterwaarden

- In Kansrijk Alternatief X voeren we maatregelen uit aan de Brabantse én aan de Gelderse zijde. In Alternatief Z alleen aan Brabantse zijde, met zo nodig verdieping van het zomerbed.
- Kansrijk Alternatief X is 'bossiger' met bomen en struikgewas. Het gebied wordt vooral onderhouden door dieren, zoals (oer)koeien. Kansrijk Alternatief Z is 'grassiger' met veel bloemrijk grasland, waarover je ver kunt kijken. De mens zorgt vooral voor het onderhoud, door te maaien en te zagen.

Meanders

- In Kansrijk Alternatief X sluiten we de meanders niet aan op de Maas. In Kansrijk Alternatief Z sluiten we de meanders juist wél aan op de Maas. Ook maken we de Meanders breder en dieper, waardoor je erop kunt varen met kleine (recreatie)bootjes.

Daarnaast zijn er nog een aantal keuzes richting het voorkeursalternatief te maken die onder andere gaan over:

- de mate van invulling van duurzaamheid
- de vorm van natuurontwikkeling en daarmee inrichting van de uiterwaarden
- de bijdrage aan het verbeteren van de waterkwaliteit
- het verbeteren van de haventoeegang naar Oss
- de invulling van cultuurhistorie
- de invulling van de vrijetijdseconomie
- en maatregelen gekoppeld aan de eventuele herontwikkeling van de betoncentrale Appeltern

Wat is afgefallen?

Dat we nu nog maar twee alternatieven over hebben betekent dat er ook een aantal dingen zijn afgefallen.

- Voor de dijk is dit een uniforme dijk zoals een volledige bomendijk of een onderhoudsvrije deltadijk. Dit komt door de exceptionele kosten die deze dijken met zich meebrengen, en doordat er weinig draagvlak is vanuit de werkplaatsen.
- Voor de rivierverruiming is een extra (forse) waterstanddaling afgefallen die de volledige hoogteopgave voor de dijk wegneemt. De reden hiervoor is dat dit geen extra verlaging voor de kosten van de dijkverbetering oplevert en wel extra negatieve effecten op de omgeving (zoals grondwater).
- Daarnaast is waterstandsdeling niet langer een doel op zich, maar voorwaardenscheppend voor de gebiedsdoelen.
- Primaire (hoogproductieve) landbouw in het Brabantse deel van de uiterwaarden is door natuurdoelen afgefallen. De reden hiervoor is dat de uiterwaarden door de provincie als natuurnetwerk Brabant zijn aangemerkt. De provincie Noord-Brabant en de gemeente Oss zetten er op in om dit natuurnetwerk te realiseren.
- Verder zullen energiedoelen, zoals energie neutrale Maasdorpen niet via dit project gerealiseerd worden. Door Oss wordt al gewerkt aan het energievraagstuk onder andere ten aanzien van windmolens in de polder buiten het projectgebied.
- Doordat er weinig draagvlak was voor het doorzetten van toerisme zoals in de Gouden Ham, is dit ook afgefallen.
- Tot slot is ook het uitbreiden van woning contingenten afgefallen. Elk dorp ondervindt een eigen transformatie en vanuit het beleid van de gemeente Oss worden er geen substantiële woning contingenten toegevoegd.

Samen verder

Als derde presenteerde Tim Smit hoe we samen met de werkplaats verder gaan werken. Als projectteam kijken we terug op een waardevol jaar, met veel informatie en inbreng vanuit de werkplaatsen. Deze inbreng is al onderdeel van de twee kansrijke alternatieven en is ook van waarde voor de komende fase als we het voorkeursalternatief ontwikkelen.

Het karakter van het project verandert komend jaar. Er zal meer gerekend worden aan de ontwerpen voor onder andere de dijk en de milieu effecten worden in beeld gebracht. Om uiteindelijk voldoende informatie te hebben om hieruit het Voorkeursalternatief te kunnen ontwikkelen en bestuurders hierover te kunnen laten besluiten. De werkplaatsen blijven hierin een belangrijke rol vervullen. Met de werkplaatsen ontstaat een beeld wat door de omgeving belangrijk wordt geacht en waar men kritisch op is. Dat is relevante informatie voor bestuurders om te kunnen besluiten. Daarnaast zal er meegedacht worden door de werkplaatsdeelnemers in het ontwerp van het voorkeursalternatief (werkplaats in juni). Hiervoor is er ook in de vorige werkplaatsen al veel waardevolle informatie opgehaald.

Omdat keuzes en financiering nu belangrijker worden, worden de gesprekken met de projectpartners geïntensiveerd. Daarmee willen we bereiken, dat zij hun bestuurders goed kunnen voorbereiden op te maken keuzes. De bestuurders zullen uiteindelijk het besluit nemen. Omdat we nog in de verkenningsfase zitten, zullen onzekerheden blijven, ook voor de partners.

Afsluiting

Aan het einde van de middag was er weer de mogelijkheid voor de deelnemers om de alternatieven van dichtbij te bekijken en vragen te stellen aan de projectleden. Ook was er een poster met de planning tot en met maart 2020. De middag eindigde met een borrel waar de deelnemers na konden praten. In februari zien we elkaar weer op werkplaats 8. Hier zullen de nieuwe inzichten uit het werk van het projectteam worden gedeeld. De dilemma's en de criteria die een rol spelen bij het ontwikkelen en afwegen van het voorkeursalternatief worden dan besproken.

Aanwezige deelnemers werkplaats		
Kuijpers	Bert	Batenburg
De Veer	Bram	Oijen
Roeland	Carlette	Oijen
van Meurs	Casper	Dieden
Roffelsen	Cees	Appeltern
de Groot	Frank	Maasbommel
Dijk van	Harrie	Ravenstein
Rietveld	Karel	Oijen
Schroder	Lianne	Natuurmonumenten
Pullen	Liesbeth	Dieden
Mikkers	Maaïke	Batenburg
Meulemans-Bolsius	Margriet	Demen
Arts	Mark	Lithoijen
Wilkens	Menno	Megen
Damme	Rick	Macharen
Van Aelst	Sjoerd	Megen
Goosink	Theo	Maasbommel
Heus	Theo	Oijen

De Kleijn	Lizzy	
De Kleijn	Romy	
Brouwer	Martien	
Ceelen	Jos	Herpen
Geenen	Frank	Gemeente Oss
Van Hulst	Kay	Maasbommel
Megens	Rene	Gemeente West Maas en Waal
Van Son	Danielle	Waterschap Aa en Maas
Vermeulen	Parry	Ravenstein

Aanwezige leden projectteam		
Tim	Smit	Contactpersoon werkplaatsen
Berto	Meeuwissen	Werkplaatsleider
Jan	Bouman	Presentator Kansrijke Alternatieven
Hans	Van Engen	
Paul	Dano	
Michelle	Leemkuil	
Bert	Flach	